

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 Iž 039617 21 Iž
Sarajevo, 26.01.2021.godine

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću Apelacionog odijeljenja sastavljenom od sudija, Srete Crnjaka predsjednika vijeća, dr Branka Moraita i Zvezdane Antonović, članova vijeća, odlučujući o žalbi političkog subjekta DNS-Demokratski narodni savez, sa sjedištem u Banja Luci, ulica Boška Tošića 4, kojeg zastupa predsjednik Nenad Nešić, izjavljenoj protiv odluke Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine broj: 05-1-07-1-96/21 od 21.01.2021. godine, u nejavnoj sjednici, održanoj dana 26.01.2021.godine, donio je

R J E Š E N J E

Žalba se odbija kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-1-96/21 od 21.1.2021. godine, poništeni su izbori održani dana 15.11.2020. godine na 89 biračkih mjesta u izornoj jedinici Doboju za novo gradonačelnika i Skupštinu grada Doboju.

Protiv navedene odluke žalitelj je blagovremeno izjavio žalbu koju ulaže zbog povreda pravila postupka, pogrešne primjene odredaba Izbornog zakona BiH i nepravilno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Žalitelj pobija ožalbenu odluku CiK BiH jer CiK BiH ožalbenu odlukom nije poništila izbore niti je potvrdila rezultate na 17 redovnih biračkih mjesta, 2 mobilna tima, s biračkog mjesta za glasanje nepotvrđenim biračkim listićima, glasove pristigle putem pošte i iz inostranstva. Smatra da je zbog takvog odlučivanja onemogućeno da se ponovno formiraju izborne liste, jer kada bi se iste ponovno formirale izbjeglo bi se učešće velikog broja "fiktivnih" političkih subjekata i njihovih posmatrača. Ističu da treba pokrenuti postupak prema nalogodavcima navodno dokazane izborne krađe. Traže da Sud naloži da se Lokalni izbori 2020. godine u Doboju ponište u potpunosti, formiraju nove izborne liste i smjeni Gradska izborna komisija Doboju.

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine u odgovoru na žalbu je predložila se ista odbije kao neosnovana.

Žalba nije osnovana.

Prema shvatanju ovog apelacionog vijeća, pobijanom odlukom je potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje i pravilno primijenjeno materijalno pravo.

Prema stanju u spisu predmeta Centralna izborna komisija BiH je u skladu sa svojim zakonom utvrđenim nadležnostima za izbornu jedinicu Doboju, na osnovu člana 6.2, a u vezi sa članom 6.6 po službenoj dužnosti i osnovane sumnje da su povrijeđena pravila izbornog procesa i izbornih prava na biračkim mjestima u ovoj izbornoj jedinici na dan 15.11.2020. godine (dan održavanja Lokalnih izbora 2020. godine), po Zaključku Centralne izborne komisije BiH broj: 05-1-07-5-1281/20 od 19.11.2020. pokrenula postupak utvrđivanja činjeničnog stanja u pogledu odvijanja izbornog procesa na biračkim mjestima u osnovnoj izbornoj jedinici Doboju.

U vezi navoda podnosioca žalbe, „da se nepotpuno i nepravilno utvrđeno činjenično stanje ogleda u činjenici da se osporeni akt zasniva na niz paušalnih ocjena ovaj sud nalazi da su navodi žalitelja neosnovani što proizilazi iz slijedećih nalaza radnji koje je zakonito provela Centralna izborna komisija u postupku donošenja ožalbene odluke, kako slijedi:

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je u postupku koji je prethodio donošenju ožalbene odluke provela niz radnji i aktivnosti kojima je utvrdila potpuno i pravilno činjenično stanje skeniranjem zapisnika o radu biračkih odbora sa 106 redovnih biračkih mjesta i izvršila uvid u upisane aktivnosti na biračkim mjestima (u skladu s odredbom člana 5.7 Izbornog zakona BiH), naročito u dijelu prisustva, strukture i perioda u kojima su posmatrači vršili posmatranje procesa glasanja, te unesenih primjedbi posmatrača kojima je bilo omogućeno posmatranje na biračkom mjestu; dobila izjašnjenje od Gradske izborne komisije Doboju o nepravilnostima, te njihove odluke o prigovorima i izjave članova biračkih odbora; izvršila skeniranje izvoda iz Centralnog biračkog spiska i od Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) dobavila kopije potpisa sa ličnih dokumenata birača upisanih u Centralni birački spisak u osnovnoj izbornoj jedinici Doboju i uporedila ih sa potpisima iz Centralnog biračkog spiska sa redovnih mjesta, angažovala vještaka radi grafološkog vještačenja dokumenata i potpisa i zatražila i dobila izvještaj posmatrača iz Koalicije „Pod lupom“.

Prema stanju u spisu predmeta Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je analizom Zapisnika o radu biračkih odbora utvrdila da su na 37 biračkih mjesta evidentirane primjedbe u Zapisnike o radu biračkih odbora (ZARBO), a da su pojedini posmatrači kojima je bilo dozvoljeno posmatranje izbornog procesa na biračkom mjestu bili prisutni u cijelom periodu glasanja i brojanja. Navedeno je opovrglo tvrdnje Gradske izborne komisije Doboju da je zbog epidemiološke situacije, između ostalog, vršena rotacija posmatrača, obzirom da je utvrđeno prisustvo istih posmatrača od ranih jutarnjih sati po otvaranju biračkih mjesta, pa do kasnih jutarnjih sati nakon zatvaranja biračkih mjesta.

Ovo vijeće Suda Bosne i Hercegovine ističe da je odredbom člana 5.8 Izbornog zakona BiH, propisano da će prije početka glasanja, birački odbor, u sastavu predviđenom članom 5.5 ovog Zakona, u prisustvu akreditovanih posmatrača: izložiti prazne glasačke kutije i zapečatiti ih; prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce, ukupan broj birača za biračko mjesto na osnovu izvoda iz Centralnog biračkog spiska i prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj svih glasačkih listića koji su primljeni za svako pojedinačno biračko mjesto.

Kako proizilazi iz stanja u spisu, CIK BiH je nakon obavještenja većeg broja akreditovanih stranačkih posmatrača i informacija dobijenih od Koalicije "Pod lupom" da je njihovim posmatračima onemogućeno pravo posmatranja izbornog procesa obavjestila javnost Saopštenjem od 15.11.2002. godine da je odredbom člana 17.1 Izbornog zakona BiH zagarantovano pravo akreditovanim posmatračima da nadgledaju izborni proces, uz poštivanje pravila ponašanja propisanih odredbom člana 17.2 Izbornog zakona BiH. U tom cilju I iz istih razloga je podnesen zahtjev SDS za zaustavljanje izbornog procesa u Doboju. Prema stanju u spisu predmeta, na sam dan izbora CIK BiH je zaprimila preko 100 prigovora političkih subjekata, birača, akreditovanih posmatrača u kojima se navode brojne povrede Izbornog zakona BiH. Ujedno je zaprimila I zahtjeve ovjerenih političkih subjekata SDS, PDP, SP, DNS I Narodnog pokreta Banja Luka zove da njihovi posmatrači nisu mogli pristupiti na 95% biračkih mjesta.

Nadalje, kako proizilazi iz spisa predmeta, Centralna izborna komisija BiH je zaključkom broj: 05-1-07-5-1281/20 od 04.12.2020. godine, po službenoj dužnosti, pokrenula postupak protiv izborne administracije zbog osnovane sumnje da su povrijeđena pravila izbornog procesa i izborna prava na biračkim mjestima u osnovnoj izornoj jedinici Doboju, na dan 15.11.2020.godine, dan održavanja Lokalnih izbora 2020. godine.

Na osnovu izvedenih istražnih radnji pravilno je utvrđeno činjenično stanje da je od navedenih 89 biračkih mjesta u stavu (1) dispozitiva ove odluke na 66 biračkih mjesta: 038B001, 038B002, 038B003A, 038B003B, 038B004, 038B005, 038B006, 038B007A, 038B008, 038B009, 038B010, 038B011, 038B012, 038B013, 038B014, 038B015, 038B016A, 038B016B, 038B018A, 038B018B, 038B019, 038B020, 038B021, 038B022, 038B023A, 038B024, 038B025A, 038B025B, 038B026, 038B027, 038B028, 038B035A, 038B035B, 038B036, 0381037, 038B039, 038B040A, 038B040B, 038B041, 038B042, 038B043A, 038B043B, 038B043C, 038B044, 038B048, 038B051, 038B054, 038B055, 038B056, 038B057A, 038B057B, 038B059A, 038B059B, 0381063, 038B068, 038B069, 038B071, 038B074B, 0381076, 038B077, 0381079, 038B082A, 038B083A, 038B083B, 038B083C i 038B084 akreditovanim posmatračima nije dozvoljen ulazak na biračko mjesto tokom pripreme za otvaranje biračkog mjesta i glasanja, a posebno za vrijeme brojanja glasačkih listića i kontrole rezultata, te im je onemogućeno da primjedbe unesu u Zapisnik o radu biračkog odbora (ZARBO).

Nadalje, na više biračkih mjesta evidentirane su nepravilnosti kao što su: glasačka kutija nije pokazana prazna prije nego što je zapečaćena (038B003B, 038B041, 038B083C), nije izvršeno ručno brojanje glasačkih listića prije otvaranja biračkog mjesta (038B003B, 038B054, 038B083C); birački odbor se zaključao u jutarnjim satima na dan izbora i nije dozvolio pristup akreditovanim posmatračima (038B009); zabilježeni su slučajevi "porodičnog glasanja" (038B002, 038B003A, 038B003B, 038B009, 038B012, 038B019, 038B020, 038B025B, 038B039, 038B054, 038B057A, 038B058, 038B059B, 038B060, 038B068, 038B081B, 038B083C, 038B085), te slučajevi da je jedno lice pružalo pomoć većem broju glasača da glasaju u kabini (038B003A, 038B013, 038B019, 038B039, 038B040A, 038B059B, 038B060, 038B083C, 038B085); dozvoljeno je glasanje bez provjere identifikacionog dokumenta (038B009) i sl. kao i da akreditovanim posmatračima političkih subjekata (i to isključivo istim političkim subjektima: PDP, SDS, DNS, SP, SDA-SBIH-HB i Narodni pokret, Banja luka zove"), pravo na posmatranje uskraćeno ujutru u vrijeme od 6,00 do 7,00 sati.

Slijedom navedenog i uvidom u spis predmeta apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine je utvrdilo da su ožalbenom odlukom pravilno poništeni izbori na kojima su utvrđene nepravilnosti koje mogu uticati na rezultate izbora.

Na osnovu naprijed navedenog, a ocjenom svih činjenica pojedinačno i u njihovoj međusobnoj povezanosti, ovo vijeće Suda Bosne i Hercegovine potvrđuje da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine pravilno utvrdila da se postupak glasanja na 89 redovnih biračkih mjesta za izbornu jedinicu Doboj nije odvijao u skladu sa odredbama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i Pravilnika o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini i da utvrđene nepravilnosti mogu uticati na rezultate izbora za nivo gradonačelnika Grada Doboj i Skupštinu Grada Doboj.

Žalbeni navod po kojem CIK BiH ožalbenom odlukom nije poništila izbore niti je potvrdila rezultate na 17 redovnih biračkih mjesta, 2 mobilna tima, s biračkog mjesta za glasanje nepotvrđenim biračkim listićima, glasove pristigle putem pošte i iz inostranstva te da se zbog takvog odlučivanja onemogućava ponovno formiranje izbornih listi, ovo vijeće Suda BiH smatra neosnovanim jer bi se udovoljavanjem žalitelju u navedenom smilu povrijedila odredba člana 14.1 Izbornog zakona BiH kojom je propisano da se ponovni izbori provode na osnovu istih kandidatskih listi i istih izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji su korišteni na poništenim izborima i da se provode na dan koji odredi CIK, najkasnije 14 dana od dana pravosnažnosti odluke CIK BiH o poništenju izbora. U pogledu zahtjeva žalitelja za utvrđivanje pojedinačne odgovornosti za navodnu izbornu krađu, CIK BiH je svojim zaključkom broj: 05-1-07-5-1281/20 od 4.12. 2020. Godine, da se sve nepravilnosti utvrde i sankcionišu a da ona koja imaju obilježja krivičnog djela budu dostavljena nadležnim tužilaštvima.

Pored navedenog, ovo vijeće Suda Bosne i Hercegovine konstatuje da će, po pravosnažnosti ožalbene odluke, rezultati će biti utvrđeni za kategorije birača za koje nisu poništeni izbore, zajedno sa rezultatima ponovnih izbora u osnovnoj izornoj jedinici Doboj, imajući u vidu činjenicu da se izborni rezultati utvrđuju za cijelu izbornu jedinicu te da se osvojeni mandati ne dodjeljuju na osnovu ostvarenih rezultata na pojedinim biračkim mjestima, nego na osnovu rezultata za cijelu izbornu jedinicu, te da će, u konačnici u skladu s odredbom člana 5.30 Izbornog zakona BiH biti omogućeno ulaganje prigovora, žalbi i zahtjeva za ponovno brojanje glasova..

Iz navedenih razloga apelaciono vijeće nalazi da je pobijana odluka Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine pravilna i zakonita, a žalba neosnovana, pa je istu primjenom odredbe člana 81. stav 1. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 19/02, 88/07, 83/08 i 74/10) valjalo odbiti.

Predsjednik vijeća
Sudija
Sreto Crnjak